

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת ויגש

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

אצילות נפשו של יהודה

בתחילת פרשתנו התורה מספרת על המפגש בין יהודה לבין יוסף, וכן על התוודעותו של יוסף לאחיו, ועל ירידת יעקב אבינו ובניו לארץ מצרים. לפני שהגיע יעקב למצרים, שלח לשם את יהודה, כמו שכתוב: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" ומפרש רש"י: "להורות לפניו - כתרגומו, לפנות לו מקום ולהורות היאך יתיישב בה". ומוסיף רש"י: "ומדרש אגדה, 'להורות לפניו' - לתקן לו בית תלמוד שממש תצא הוראה". ונראה ששני הפירושים שהביא רש"י ברוח קודשו יחדיו יצדקו ושניהם אמת, כי יעקב שלח את יהודה כדי להכין לפניו את המקום גם מבחינה גשמית - לסדר לו את המקום באופן שיוכל לגור בו מתוך ישוב דעת ונוחות, וגם מבחינה רוחנית - להכין לו בית מדרש כדי שיוכלו הוא ובניו לעבוד שם את ה' בלימוד התורה ועבודת התפילה. לפי ביאור זה יובן מה שתיבת "לפניו" נכפלה בפסוק, כי מה שכתוב: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף" זהו כנגד מה שיעקב שלח את יהודה לסדר את הענינים הגשמיים שבמקום, ומה שנכפל שוב: "להורות לפניו גושנה" זהו כנגד מה שיעקב שלח את יהודה לסדר את הענינים הרוחניים שבמקום.

ומה ששלח יעקב לשליחות חשובה ויקרה זו דוקא את בנו יהודה ולא שום בן אחר, משום שבזה שיהודה ערב על בנימין ועמד בכך במסירות נפש, והשיבו אל יעקב אביו בריא ושלם כפי שהבטיח, גילה מידת אמינות ואחריות שאין כדוגמתה. על כן החליט יעקב שרק אותו ישלח לבצע שליחות זו כיון שרק עליו באמת ניתן לסמוך שיבצע זאת במלא האחריות, ובלשון העולם - הוא 'אדם של מילה', וניתן לסמוך על מילה שלו.

מלבד זאת מובא במדרש (בר"ר צה, ב) טעם נוסף לכך שיעקב שלח דוקא את יהודה לשליחות חשובה זו, משום שבמשך כל אותן עשרים ושתיים שנה שנעדר יוסף מביתו היה סבור יעקב שיהודה הוא זה שהרגו, וכשנודע ליעקב שטעה בדבר שהרי יוסף עודנו חי וחשדו ביהודה היה לשווא, החליט לפצות את יהודה על כך ולחלוק לו כבוד וגדולה בכל הזדמנות שתהיה, ולכן גם בהזדמנות זו בחר דוקא בו לבצע את שליחותו. יתירה מזאת, יעקב כ"כ התפעל מאצילותו נפשו של יהודה בכך שבמשך כל השנים שחשד בו, ואף הראה לו פנים זועפות והוריד אותו מגדולתו, יהודה לא הגיב כלל למעשהו של אביו אלא קיבל את הבזיון בשתיקה מוחלטת ומתוך יראת כבוד, ועל כן החליט יעקב שלאדם אציל נפש כיהודה ראוייה כל גדולה שבעולם לדורי דורות.

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

"כי בשמחה תצאו"

השמחה היא מקור הישועות מכל הצרות שבעולם, כפי שמצאו גדולי החסידות רמז לכך במה שנאמר "כי בשמחה תצאו" (ישעיה נ"ה) כלומר, על ידי שתהיו בשמחה תצאו מכל הצרות שבעולם, כי יש לשמחה כח לשבור לרסיסים את כל הגבורות והדינים השורים על האדם וגורמים לו את כל הצרות. כל כוחו של הבעל שם טוב, ומה שהצליח להוריד שוב את השכינה לעולם לאחר שהסתלקה בימי שבתאי צבי ויעקב פראנק, הכל היה בזכות השמחה הגדולה שהיתה לו בעבודת ה' למרות שקמו עליו כל מיני מרעין בישין, הוא בכלל לא הרגיש בהם, מבחינתו הם יכולים להתנגד כמה שהם רוצים. הבעל שם טוב היה אורו של עולם, וכמו שרגילים לכנותו בתואר "אור שבעת הימים", וכשמאירים אור חזק על מי ששנים רבות ישב בחושך ואפילה זה מסנוור אותו עד כדי עיוורון ח"ו. כל מי שחולה בנפשו ויש בו רוח רעה תמיד בורח מהאור, אבל מי שבריא בנפשו תמיד חפץ באור. הדבר הטוב ביותר שהשי"ת ברא בעולם הוא האור, והראיה לכך, שהרי הפעם הראשונה שנזכרה בתורה המילה "טוב" היא בפסוק המדבר על בריאת האור, כמו שכתוב "וירא אלקים את האור כי טוב" (בראשית א'). ולכן הבעל שם טוב שכל כולו היה מלא שמחה מאד אהב את האור, ובכל פעם שהיה מגיע למקום כלשהו היה מצוה להדליק עוד נרות כדי שיהיה יותר אור. לפי ריבוי השמחה והאור שיש בך כך השי"ת נותן לך יותר סייעתא דשמיא.

זמני השבת

צאת השבת:		הדלקת נרות:	
17:57	17:23	16:32	ירושלים
17:52	17:22	16:30	תל אביב
17:52	17:21	16:30	חיפה
17:57	17:24	16:33	באר שבע

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

"צדיק גוזר וה' מקיים"

לפני כמה שנים זכיתי להיות בהריון, במהלך ההיריון לאחר אחת הבדיקות נאמר לי כי יש לי סיכון מוגבר ללדת ילד עם תסמונת דאון, מאד נלחצתי מתוצאות הבדיקה ומדברי הרופאים ובקשתי מבעלי שילך למורינו הרב יורם שיברך אותנו שהכל יהיה בסדר ושיהיה לנו כח להתמודד עם כל מה שבורא עולם רוצה מאיתנו. בעלי הלך למחרת לשיבה של הרב וסיפר לרב את תחזיות הרופאים, הרב הצדיק שלנו שמע את הדברים ואמר לבעלי: תגיד לאשתך שלא תעשה שום בדיקה נוספת ואני מבטיח שיש לכם בן בריא ושלם!!! וכדברי הרב כך היה, הפוך מכל דברי הרופאים ומתוצאות הבדיקות זכינו ונולד לנו בן בריא ושלם, צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים! אשרינו שזכינו להכיר צדיק יסוד עולם.

"הכל תקין לחלוטין"

באחד ההריונות של אשתי בחודש תשיעי, התקשרו אלינו מבית החולים שם עשינו את הבדיקות השגרתיות וטענו שהידיים והרגלים של התינוקת לא באותו גודל באופן חריג ביותר, כמו כן הם גם טענו כי המידע מאוד מדויק כי מדובר בחודש מתקדם מאד ואין כל כך מקום לטעויות. כמוכן שנבהלנו מאד, נסעתי למורינו הרב יורם בשלוש לפנות בוקר מבת ים כדי להספיק את התפילה בנץ החמה. כתבתי הכול בפתק ולאחר השיעור נגשתי לרב, הרב קרא את הפתק עצם את עיניו מספר רגעים ואז פתח אותם ואמר לי הכול תקין לחלוטין!!! יצאתי מהרב שמח ומאושר ובכלל לא דאגתי כי אם הרב אומר אז זה מה שיקרה גם אם במציאות הכל נראה אחרת, אפילו שכחתי מזה הכול היה ברור לי הכול תקין לחלוטין. וכמו תמיד כשהרב אומר משהו זה קורה וכך גם אצלנו, אשתי ילדה ברוך ה' ילדה בריאה ושלמה.

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

נרות שבת קודש

שאלה: אותם שלא התנו תנאי אולם רגילים הם בכל שבת להעביר את מגש הנרות אחר שכבו, האם יש להם על מה לסמוך?

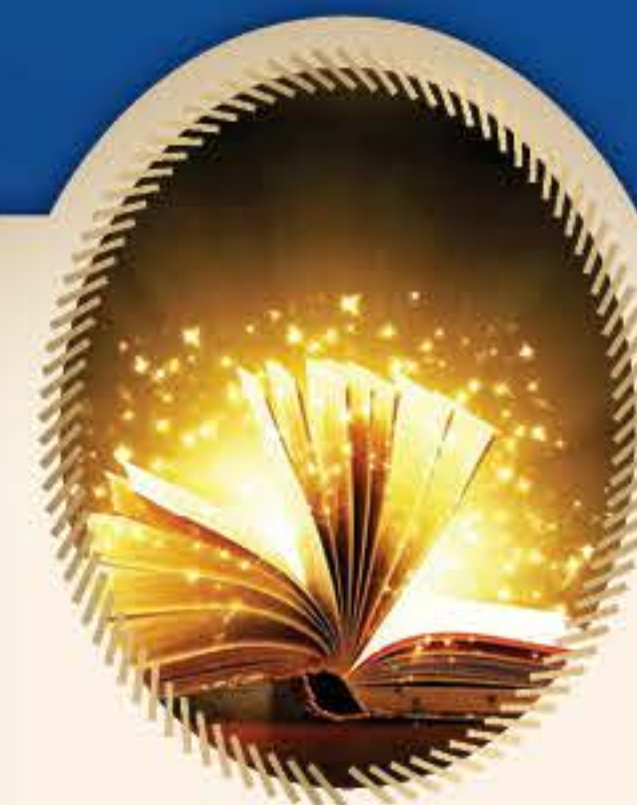
תשובה: גם אותם שלא התנו תנאי בדבר, ורגילים הם להעביר מעל גבי השלחן את מגש הנרות בכל שבת, יש להם על מה לסמוך, שהואיל ורגילים לטלטל את הנרות מידי שבת בשבתו אחר שכבו הרי זה נחשב כאילו התנו, שהרי דעתם על כך, והואיל וכן, זה עצמו תנאי, ועל כל פנים לכתחילה טוב שיתנו תנאי לפחות פעם אחת אפילו על שנים רבות שיוכלו לטלטל את הנרות אחר שכבו, כדי לצאת ידי כל השיטות.

שאלה: אם הנרות עומדים במקום שאפשר שינזקו מהם בני הבית כגון שנשאר שם שמן שעלול להכתים את הבגדים בקלות, האם מותר להזיז את הנרות משם אף בלי תנאי?

תשובה: במקום שיש חשש שבני הבית ינזקו כתוצאה מהישארות הנרות אחר שכבו ויטנפו בגדיהם, מעיקר הדין המקלים לטלטל את הנרות משם יש להם על מה לסמוך אף אם לא התנו תנאי, ומכל מקום לכתחילה נכון שיתנו תנאי אחד לתמיד, ואם לא התנו, נכון ממידת חסידות שיזיזו את הנרות בשינוי.

שאלה: שמן זית שהדליקו בו בשבת, ונשאר ממנו מעט בכוסות השמן אחר שכבו הנרות, האם מותר לקחת מהשמן בשבת? וכמו כן האם מותר להשתמש בו אחר השבת, או שמא הואיל והוקצה למצוותו הרי אסור להשתמש בו לצורכו הפרטי?

תשובה: שמן שנשאר מנרות שבת, הרי הוא מוקצה לאותה שבת, ואסור להסתפק ממנו בשבת, אולם אחר השבת מותר להסתפק ממנו, ואינו דומה לשמן של נרות חנוכה שאסור להשתמש במותר השמן שבנר הואיל והוקצה למצוותו, משום שדוקא בנר חנוכה שאינו עשוי להנאתו אלא רק לפרסום הנס, הרי הוא בדל מהנר ומקצה אותו למצוה, מה שאין כן בנר שבת אינו בדל ממנו עד כדי כך, ולכן מותר השמן שבנר מותר להשתמש בו אחר השבת.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

בכל מאודך

מעשה ברבי נחום מטשערנוביל שבא לישוב קטן שמקווה לא היה בו, קצרה ידם של אנשי המקום להקים מקווה, ועשיר העיירה קמצן היה, סירב לדבר מצווה.

בא אליו רבי נחום והציע לו "עסק": יקבל את חלקו של רבי נחום לעולם הבא תמורת הקמת המקווה במקום, והקמצן הסכים.

נדהמו מלווי: היתכן? איך מכר רבי נחום את חלקו לעולם הבא לקמצן מופלג כזה? נענה להם רבי נחום: מצווה אני לקיים המצוות " בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך". עשיר בעל רכוש יכול לקיים "בכל מאודך" בפזרו את רכושו, אבל עני כמוני, כל רכושי - חלקי לעולם הבא, אקיים "בכל מאודך" עם חלקי לעתיד.

ענקי הרוח

מעשיית על גדולי וחכמי ישראל

ר' נתן מברסלב זיע"א - י' טבת

כילד ישב רבי נתן בבית הכנסת על ברכי סביו רבי יצחק דנציג, לידו ישבו זקני הקהילה שחיבבוהו והשתעשעו עמו. פעם אחת הלך לעולמו אחד הזקנים. הילד שלא ראה יותר את הזקן שאל את סבו מדוע הוא נעדר? "הוא נפטר" ענה לו סבו. מה הפירוש נפטר? שאל נתן בתמימות, "נפטר, פירוש: נפטר..." השיב לו הסב. אולם הילד לא הסתפק בתשובה זו. עליו לדעת בדיוק מה קרה לאותו זקן, מה עשו לו? והוא שואל את סבו, שמשיב "קברו אותו בקבר וכיסו אותו בעפר" מאותו יום, לא חדל הילד להרהר במוזרות הזו. האם זוהי תכלית החיים בעולם? שיקברוך ויכסוך בעפר. הילד גדל, אולם המשיך לילך בתמימות ופשיטות, לקיים התכלית האמיתית שלשמה הגיע לזה העולם. כאשר בגר רבי נתן הוא הגה בתורה יומם ולילה, עד שדבק בו הכינוי "העילוי מנמירוב".

בשנת תקצ"ה, החלה התנגדות עזה לר' נתן ולחסידי ברסלב. התנגדות זו הובילה לכליאתו הזמנית של ר' נתן על ידי השלטונות. אחרי שחרורו, נמלט ר' נתן מעיר לעיר באוקראינה, ושב לברסלב רק סמוך לפסח. זמן קצר לאחר מכן הוא הוגלה מברסלב, והושם תחת צו בית-משפט בעיר מולדתו, הוא נותר למעשה אסיר בנמירוב. ומשהחלו הרדיפות, שוב לא היה מי שעצרו. גבולות ההגיון קרסו ונעלמו, האמת טמנה פניה בקרקע, ורבי נתן נרדף עד צווארו. הלשנות שקריות לשלטונות, נסיון לגרשו לקצווי ארץ, גירוש מברסלב, מעצר - ומה לא... כל אלו היו מנת חלקו רק משום שלא נכנע, לא וויתר, והמשיך להפיץ את תורת רבו בעולם. משנפטר הרב יוזם המחלוקת, נחלשה ההתנגדות, ובתחילת שנת תקצ"ט שב רבי נתן לעירתו, ברסלב.

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

לאהוב את ה' יותר מכל

שמעתי מאבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם, שהנה בפגישה המרגשת בין יעקב אבינו לבנו חביבו יוסף הצדיק, כעבור עשרים ושתיים, ומרוב אהבתו של יוסף לאביו ומגודל שמחתו העצומה, לא ביקש ממשרתיו להכין מרכבתו אלא עשה זאת בעצמו, שנאמר: "ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גושנה". ומוסיפה התורה שכאשר נפגשו: "וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד", כלומר מרוב התרגשות יוסף בכה על צואריו של יעקב בכי רב. אלא שהפלא הגדול הוא שרק יוסף בכה מרוב התרגשות, ואילו יעקב לא בכה כלל אלא היה עסוק בדבר אחר לגמרי, כפי שמפרש רש"י שהיה קורא קריאת שמע.

והעלה אבא היקר שלכאורה יפלא הדבר, בוודאי לא ניתן לתאר את גודל ההשתוקקות שהייתה ליעקב אבינו לראות את בנו יוסף אהוב, כפי שגם אמר לו "אמותה הפעם אחרי ראותי פניך כי עודך חי", וא"כ מדוע דווקא ברגע מאושר זה החליט יעקב לקרוא קריאת שמע וכי לא היה ניתן לעשות זאת מאוחר יותר?

וביאר אבא: שהתורה מצווה אותנו לאהוב את יתברך יותר מכל דבר אחר שנאמר: "ואהבת את אלוקיך בכל לבבך" כלומר עלינו להקדיש את כל האהבה שיש בליבנו לה' יתברך, ומשום כך מצאנו בדברי הרמ"א (או"ח סי' צח, א בהג"ה) שפסק: "ואסור לנשק בניו הקטנים בבית הכנסת כדי לקבוע בליבו שאין אהבה כאהבת המקום".

מידה זו לאהוב את הבורא יתברך אהבה שאין לה גבול הייתה קבועה בליבו של יעקב אבינו במשך כל חייו, אלא שבשעה שעמד לפגוש את בנו חביבו לאחר שנים רבות התעוררו בליבו רגשי אהבתו לבנו למעלה מהרגיל וחשש יעקב שמא בשעה זו עולה אהבתו לבנו על אהבתו לבורא יתברך חס וחלילה, לכן תכך ומיד החליט לערוך לעצמו, דווקא ברגע המפגש המרגש, כעין מבחן את מי הוא באמת אוהב: את ה' יתברך או חלילה את בנו? ולכן קיבל יעקב על עצמו לקרוא קריאת שמע ואם יצליח להתגבר על רגשותיו סימן שגם בשעה זו הוא אוהב את הבורא יותר מכל.

ואכן זכה יעקב אבינו לעבור את מבחן האהבה לה' יתברך בהצלחה מרובה, כפי שמעידים חז"ל שכל כולו היה שקוע בדביקות נפלאה עד כדי כך שאפילו לא חיבק או נישק את יוסף, וכל שכן שלא בכה.

